

Warszawa, dnia 19 maja 2017 r.

PROTOKÓŁ

z VI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 15 maja 2017 roku, o godzinie 12:30 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji.

1. Informacja liderów zespołów roboczych nt. realizacji projektów oraz postępów prac w zespołach.

Członkowie Rady do Spraw Cyfryzacji dyskutowali nad podjętymi w ramach poszczególnych zespołów ustaleniami. Przedstawiono następujące informacje:

- Zespół nr I – przegląd prawodawstwa w poszukiwaniu luk i barier procesu cyfryzacji

Departament Prawny MC przekazał w ramach konsultacji uwagi do ankiety utworzonej w ramach zespołu ds. przeglądu prawodawstwa w poszukiwaniu luk i barier procesu cyfryzacji. DP sugeruje uszczegółowienie pytań co ułatwiłoby pozyskanie konkretnej wiedzy dotyczącej poszczególnych projektów czy zamierzeń legislacyjnych, natomiast zamierzeniem Rady było zebranie nawet dość ogólnych uwag na temat bolączek użytkowników. W dalszym ciągu oczekiwane są również uwagi z Departamentu Cyberbezpieczeństwa MC. Dopiero po ich uzyskaniu będzie możliwe podjęcia decyzji co do połączenia sił Rady z MC przy tworzeniu przeglądu prawa pod kątem budowania systemu cyberbezpieczeństwa.

- Zespół nr II - systemowe wsparcie dla cyfrowej transformacji gospodarczej

Zespół przekazał do umieszczenia na stronie Rady ds. Cyfryzacji materiał nt. systemu zachęt cyfryzacji w Niemczech i Wielkiej Brytanii.

Dalej prowadzony jest również dialog z Ministerstwem Rozwoju, którego celem będzie ustalenie zakresu współpracy. Dokument bazowy dotyczący cyfryzacji gospodarki jako takiej (Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki) został przyjęty w 2013 r. i po 4 latach widać już potrzebę jego znowelizowania.. Lider zespołu zaproponował umieszczenie w agendzie posiedzeniu Rady w czerwcu spotkania z przedstawicielem PZU w sprawie projektu „PZU Cyberpolis”. Temat wpisuje się w cele zespołu, ponieważ jest mowa o systemowych zachętach nie tylko do przejścia przez transformację cyfrową, ale do tego aby zostało to zrobione z komponentem bezpieczeństwa.

- Zespół nr III - otwartość danych i oprogramowania finansowanego ze środków publicznych

Lider Zespół poinformował, że odbyło się spotkanie z Dyrektorem Departamentu Analiz i Doradztwa IT w Centralnym Ośrodku Informatyki, który pełni również funkcję szefa Rady Ekspertów oceniających projekty zgłaszane do KRMC. Wspólnym pomysłem jest by kwestie otwartości danych i być może kwestie związane z kodem oraz otwartością oprogramowania w największym stopniu promować. W tej chwili tylko część projektów (właściwie tylko te z działania 2.3 POPC) są pod tym kątem oceniane, a chcemy, by dotyczyło to wszystkich projektów, które będą zgłaszane. To co jest niezbędne to w pierwszej kolejności przygotowanie wytycznych dla ekspertów KRMC, żeby wiedzieli jak na kwestie otwartości danych w projektach patrzeć. Na ten moment założenia dla projektów POPC z działania 2.3 są takie, że muszą one mieć poziom otwartości na poziomie trzech gwiazdek z tak zwanej skali Five Star Open Data, która sama w sobie nie jest idealnym narzędziem oceny. Zespół chciałby zaproponować jak te projekty oceniać - to przydałoby się ekspertom, jest to jedno z najbliższych zadań zespołu. Kolejnym tematem, który został podjęty na spotkaniu jest mała liczba osób pracująca przy ocenie projektów. Pomimo wprowadzonego systemu odpłatności za recenzje projektów to nie rozwiązuje to problemu kadrowego. Brakuje osób, które mogłyby sprawdzić czy taki projekt jest nowatorski czy może coś takiego było już robione – brak jest dobrej inwentaryzacji tego, co w obszarze cyfryzacji zostało do tej pory zrobione, tzn. że gdzieś są już jakieś narzędzia albo że są już gdzieś takie licencje, które można by było wykorzystać. Trudno jest oceniać nowe projekty nie mając pełnego przeglądu tego co zostało zrobione do tej pory.

Ponadto zespół czeka również na podsumowania sprawozdań pełnomocników do spraw otwartości danych w ministerstwach oraz sprawozdanie z inwentaryzacji dotyczącej danych publicznych i informacji sektora publicznego.

- Zespół nr IV - zarządzanie internetem i neutralność sieci

Lider zespołu poinformował, że zostały przygotowane i zamieszczone na stronach Rady [ankiety do konsultacji](#). O tych konsultacjach członkowie Zespołu rozsyłają również informacje swoimi kanałami (również do ekspertów zagranicznych). Trwają również rozmowy z NASK na temat bezpieczeństwa otwartego kodu. Zespół zbiera również informacje o nieskuteczności legislacyjnych rozwiązań dotyczących blokowania stron internetowych (na przykładzie blokowania stron hazardowych w związku z wchodzącą w życie ustawą o grach hazardowych). Ponadto trwają obserwacje sytuacji w Niemczech w związku z dyskusją dotyczącą blokowania fałszywych informacji (*fake news*).

- Zespół nr V - edukacja cyfrowa

Lider zespołu poinformował, że trwają intensywne prace nad budowaniem *body knowledge*, żeby móc przedyskutować ten temat z Instytutem Informatyki PAN na jesieni. Przygotowane są również główne tematy dotyczące obszaru edukacji cyfrowej do poddania ich dyskusji na potrzeby spotkania w Ministerstwie Rozwoju:

1. Wdrażanie rozwiązań wspierających tzw. e-eksport, tzn. budowanie eksportu polskich przedsiębiorstw za pomocą nowoczesnych technologii, bez konieczności budowania biur i przedstawicielstwa handlowego.
2. Systemy ulg podatkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw – w niektórych krajach MŚP, które przeznaczają ustalony procent swoich pieniędzy na szkolenie i rozwój zawodowy pracowników w kontekście budowania kompetencji cyfrowych, mają możliwość skorzystania z ulgi podatkowej.
3. Budowanie dialogu z MŚP – jest ogromna struktura Izb Gospodarczych, która nie jest wykorzystana.
4. Wprowadzenie gry w szachy do szkół i na uczelnie wyższe, jako element nauki myślenia strategicznego związany z budowaniem społecznych kompetencji współpracy.
5. Wsparcie transformacji cyfrowej poprzez wykorzystanie bodźców finansowych – by wykorzystywać potencjał i kapitał społeczny firm. To oczywiście zagadnienie związane z działalnością Zespołu nr II.
6. Budowanie kompetencji społecznych jako ważnego elementu twardej wiedzy związanej z IT.

Zostanie ponadto na jesieni przygotowana przez zespół ankieta w sprawie weryfikacji potrzeb przedsiębiorców. Zespół pracuje również nad listem MC do MNiSW.

2. Kontynuacja dyskusji na temat nieprawdziwych informacji pojawiających się w internecie. Decyzja w sprawie możliwego planu dalszych działań Rady w tym obszarze.

Rada przedyskutowała możliwość przygotowania poradnika o możliwych działaniach wobec pojawiających się fałszywych informacji. Zawierałby on usystematyzowaną wiedzę na temat tego, co można zrobić, gdy jakiś podmiot (czy to jest osoba prywatna czy też firma) zostaje poszkodowany w wyniku rozpowszechnienia fałszywej informacji. Merytoryczną bazą do jego przygotowania byłaby przedstawiona na poprzednim posiedzeniu Rady informacja o ustawowych regulacjach i zasadach odpowiedzialności za rozpowszechnienie nieprawdziwych informacji w internecie.. Możliwości prawnych, o których była mowa na poprzednim posiedzeniu Rady jest dość dużo, choć oczywiście nie obejmują one wszystkich przypadków nieprawdziwych informacji, które się pojawiają. Rada zaakceptowała pomysł stworzenia poradnika, poddając jednocześnie pod dyskusję kwestię rozdystrybuowania takiego materiału, aby stał się on użyteczny dla użytkowników sieci. Padła propozycja odrębnego spotkania zainteresowanych tematem członków Rady aby szerzej omówić propozycję stworzeniem poradnika – kodeksu etycznego.

Dyskutowano również na temat kontaktu Rady z Facebookiem czy Google jak również innymi portalami społecznościowymi. który pozwoliłby uzyskać wiedzę o działaniach, które podejmowane są w innych krajach, oraz planach wdrażania czy też testowania także w Polsce nowych możliwości technicznych zwalczania fałszywych informacji.

3. Spotkanie z Doradcą w Gabinetie Politycznym MC – Grzegorzem Zajązkowskim – przedstawienie Radzie zagadnień związanych z gospodarką oparta o dane, otwartością danych publicznych, edukacja cyfrowa.

Rola doradcy ministra skupiona jest na tym, żeby na podstawie istniejących danych tworzyć pewne zestawienia i rekomendacje, dotyczące zachodzących zjawisk. Podstawą jest więc dotarcie do informacji (danych), które są bazą do dalszych działań.

Od około 2-3 miesięcy trwa proces podłączania systemów monitorujących pod portale internetowe i systemy e-usług – pozwala to stworzyć obraz tego, co się dzieje w polskim internecie rządowym, w domenie *gov.pl*. MC bada statystyki stron www, posiada system monitoringu, może tworzyć rankingi, zestawienia, analizy. Są one wszystkie przekazywane do Departamentu Rozwoju Usług Cyfrowych i Otwartości Danych MC i są wykorzystywane do modyfikacji e-usług. Przykładem usługi bardzo widocznej w statystykach, było złożenie wniosku dotyczącego programu 500+ - okazało się, że problem w tej usłudze sprawiał obliczenie dochodu w przypadku, gdy chodziło o dofinansowanie rodziny z jednym dzieckiem (bo wiemy, że wtedy pod uwagę brany jest osiągnięty dochód). Zapytania w tej sprawie słały były i do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, i do Ministerstwa Finansów, i poprzez witrynę *Obywatel.gov.pl*. Kolejnymi tematami pojawiającymi się bardzo często są pytania o możliwość składania wniosków o wydanie paszportu on-line, czy pytania o dostępność usługi zakładania Profilu Zaufanego w kolejnych, konkretnych bankach. Ze statystyk widać również, że najlepiej funkcjonującą usługą jest usługa wymiany dowodów osobistych, poza tym bardzo popularna jest usługa EKUZ. W tej chwili zasięg stron objętych monitoringiem semantycznym się zwiększa – obecnie podpinany jest pod niego system EMP@TIA, strona GUS, ZUS czy NFZ, a także geoportale. Wszystko to jest niezbędne by stworzyć rzeczywiście sprawne działający system e-usług.

Uzyskane w ten sposób informacje MC stara się wykorzystywać, a także popularyzować. MC posługuje się w tym celu portalami społecznościowymi – publikowane były różne, czasem zabawne zestawienia dotyczące e-usług, których celem było zachęcenie ludzi do ich analizy, dalszych poszukiwań i wykorzystania. Widać, że takie podejście działa – przykładowo niedawny tweet Ministra Cyfryzacji dotyczący karty EKUZ dotarł do 40 tys. osób.

Mówiąc o danych należy jednak przede wszystkim wspomnieć o konkretnych projektach:

- **Otwarte zasoby publiczne** – projekt jest najbardziej zaawansowanym projektem MC. Program otwierania danych publicznych realizowany jest w trybie indykatywnym POPC i jest już na końcowym etapie przygotowania. Jest to realizacja zaleceń unijnych związanych z otwartością danych. Celem Programu otwierania danych publicznych

jest poprawa jakości i zwiększenie liczby udostępnianych w sposób otwarty danych. Trwają prace nad kalendarzem otwierania poszczególnych baz. Bezpośrednio w ramach projektu realizowana jest budowa API do kilku istotnych zasobów rządowych, które przechowują lub udostępniają dane publiczne o dużym potencjale gospodarczym i społecznym. Planowany jest np. dostęp poprzez API do KRS czy banku danych lokalnych ZUS. Rozbudowany będzie również CRIP (Centralne Repozytorium Informacji Publicznej) – na portalu *danepubliczne.gov.pl* z każdym dniem pojawiają się nowe zasoby. Coraz bardziej aktywne są choćby samorządy. Ważne jest też upowszechnienie informacji o potencjale danych gromadzonych przez administrację publiczną oraz korzyściach wynikających z otwierania danych. Z tego względu MC angażuje się w konferencje związane z tym tematem czy hackathony, stara się stworzyć modę na wykorzystanie danych. W ramach projektu otwierania danych publicznych prowadzona jest inwentaryzacja danych publicznych i identyfikacja danych istotnych dla gospodarki – wyniki tej inwentaryzacji zostaną przedstawione Radzie jak tylko będą ostatecznie opracowane.

- **Projekt KRONIK@ (Krajowe Repozytorium Obiektów Nauki i Kultury)** - projekt stworzy wspólną, zintegrowaną infrastrukturę, służącą do przechowywania cyfrowych zasobów nauki i kultury. Pozwoli również na udostępnienie wszystkich zgromadzonych tam obiektów poprzez jedną platformę – ułatwi wyszukiwanie i dostęp do cyfrowych dóbr nauki, kultury i dziedzictwa narodowego, ale także do najnowszych publikacji i wyników badań. Projekt można porównać do Google Art Project. W poszukiwaniu zasobów pasujących do projektu MC rozesłało ankietę inwentaryzacyjną do wielu instytucji (wg klucza Biblioteki Narodowej). Wpływające w jej następstwie informacje pozwoliły nie tylko zidentyfikować wiele zasobów pasujących do projektu KRONIK@, ale również wyłonić bazy danych niebędące zasobami dziedzictwa narodowego, które mogą być natomiast udostępnione w ramach otwierania danych publicznych.
- **Zintegrowana Platforma Analityczna** – do końca czerwca ma być złożona fiszka na KRMC. Platforma ma umożliwić sprawniejszą analizę danych z różnych systemów. Składać będzie się z hurtowni danych, integrującej dane z różnych rejestrów oraz dane operacyjne z systemów dziedzicowych, jak również zestawu narzędzi analitycznych umożliwiających raportowanie oraz zaawansowaną eksplorację danych. Platforma stworzy możliwość analiz wykonywanych w oparciu o różne dostępne zbiory danych. Będzie to więc szczególnie istotne źródło informacji niezbędnych przy podejmowaniu decyzji przez organy administracji centralnej.

4. Spotkanie z Dyrektorem Departamentu Kompetencji Cyfrowych MC – Robertem Królem – przedstawienie Radzie zagadnienia, jakimi zajmuje się departament w obszarze edukacji cyfrowej i kompetencji cyfrowych – dyskusja.

Obserwujemy brak kompetencji cyfrowych w obszarze ogółu społeczeństwa. Z tego względu działania MC nakierowane są na szerokie grono odbiorców. Do dyspozycji Departamentu

Kompetencji Cyfrowych przekazana została cała III oś POPC (działania 3.1, 3.2, 3.3 i 3.4). Obecnie trwają dwa konkursy dla działania 3.1 (szkolenie nauczycieli i szkolenie osób 65+ z kompetencji cyfrowych). Kolejny konkurs jest na etapie przygotowania. Celem działania 3.1 jest poprawa wykorzystania e-usług administracji, poprawa kompetencji cyfrowych społeczeństwa na tle średniej EU oraz wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy. Szkolenia związane z rozwojem kompetencji cyfrowych są niezbędne, bo nadal bardzo dużo nam brakuje do osiągnięcia poziomu średniej europejskiej (DESI) w tym zakresie – np. w wieku 35-44 lata nasza luka kompetencyjna wynosi 16 punktów procentowych. Jest więc potrzeba, by realizować szkolenia i kształcić umiejętności. Istotna jest też aktywizacja cyfrowa - trwa ocena konkursu w działaniu 3.2 na szkolenia nauczycieli z nauki o programowaniu. Ok 30-40% szkół zostanie objętych tą interwencją.

Mówiąc o kompetencjach cyfrowych należy wspomnieć o **Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE)**. Jednym z wyzwań OSE jest fakt, że praktycznie w ok. 45% szkół nie istnieje internet, który byłby dostępny dla uczniów. Ponadto w szkołach 25% sprzętu komputerowego jest starsze niż 13lat, kolejne 25% mieści się w przedziale wiekowym między 8 a 12 lat. Potrzebne jest 3 mld. zł. na to, by wymienić sprzęt we wszystkich szkołach. Tych pieniędzy nie ma, dlatego są one zbierane po różnych działaniach - m.in. również z działania 3.1: niemal 50% środków grantowych z działania 3.1 zostanie przeznaczony na to, by JST mogły zakupić sprzęt przeznaczony do użytku w szkole.

Poza starym sprzętem, który jest w szkołach istnieje również problem oprogramowania – aktualnie trwają więc badania nad tym w jaki sposób szkoły wykorzystują komputer i oprogramowanie. Teza jest taka, że w 80% przypadków jest to przeglądarka. Zapotrzebowanie na inne oprogramowanie to więc jedynie 20%. To co MC chce zrobić to wprowadzić centralne usługi terminalowe, które udostępnią specjalistyczne oprogramowanie (np. Photoshop). Centralizacja tych usług pozwoli na bardzo dużo już na poziomie strategicznym, jeśli chodzi o oprogramowanie i jego aktualizacje/aktualność. Jeśli chodzi o same terminale, to rynek pokazuje, że terminal co do zasady się nie starzeje – ponoszone są więc w zasadzie głównie koszty amortyzacji. MC dąży również do tego, by szkołom można było bezpłatnie (bez płacenia podatku) przekazać sprzęt w formie darowizny. Aktualnie trwa inwentaryzacja sprzętu i rozpoznawanie możliwości. W przygotowaniu są również Rekomendacje Wyposażenia Teleinformatycznego – ich celem jest z jednej strony rekomendowanie rozwiązań w zakresie projektowania i budowy sieci lokalnych w jednostkach oświatowych, z drugiej natomiast rekomendowanie wyposażenia szkół w urządzenia końcowe, pozwalające na pełne wykorzystanie możliwości szerokopasmowego łącza oraz odbiór usług, które docelowo będą dostarczane w ramach OSE. Podejmowane są więc z wielu stron działania zmierzające do tego, by umożliwić szkole dostęp do nowoczesnego sprzętu.

Ponadto w ramach OSE zauważone zostało, że szkołom bardzo brakuje oprogramowania do zarządzania. Z tego powodu prowadzone jest również rozpoznanie potrzeb szkół, jednostek zarządzających, kuratoriów w zakresie systemów informatycznych wspierających ich pracę

i wymianę informacji. W tym celu prowadzone są analizy zapotrzebowania na inne usługi świadczone na rzecz oświaty – aplikacje wspierające działanie administracyjne szkoły (tzw. back-office), usługi pozwalające na obniżenie kosztów wymiany sprzętu komputerowego na rzecz usług centralnego dostępu do systemu operacyjnego w trybie terminalowym oraz inne.

OSE dzieli się na dwie części – infrastrukturę i usługi. W obu tych kwestiach priorytetem jest zapewnienie dostępu do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s szkołom. Dopiero gdy ten krok będzie zrobiony można będzie myśleć ewentualnie o kolejnych odbiorcach projektu.

Istotnym działaniem jest również **Centrum Mistrzostwa Informatycznego** – program kształcenia wybitnych informatyków wspierający edukację szkolną i uniwersytecką. Cele dla CMI są następujące:

- Zwiększyć odsetek maturzystów wybierających studia techniczne – w Polsce ok. 4% maturzystów wybiera studia teleinformatyczne (ICT). Kończy je ok 3%. To przekłada się średnio na liczbę 12 tys. absolwentów rocznie. Firmy ICT definiują zapotrzebowanie na ok 50 tys. osób. Jest więc tu znaczna różnica. MC chce więc podejmować działania by zwiększyć odsetek osób studiujących
- Systemowo wykrywać i wspierać talenty – talent nie zawsze wie, że jest talentem. Trzeba więc motywować i stworzyć mechanizmy umożliwiające ich wykrywanie.
- Kreować specjalistów w zagadnieniach uznawanych za przyszłościowe – w planach studiów uczelni przeważnie nie ma tematów odpowiadających na oczekiwania rynku. Dlatego trzeba np. wspierać uczelnie.
- Zwiększyć liczbę powstających produktów cyfrowych przez wsparcie przedsiębiorczości opartej o technologie

Przedstawione informacje są wstępem do dalszej dyskusji z Radą na temat kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

5. Opinia Rady w zakresie Rekomendacji Wyposażenia Teleinformatycznego w związku z koncepcją budowy Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE).

Rada została poproszona przez Ministerstwo Cyfryzacji o opinię i analizę załączonych Rekomendacji Wyposażenia Teleinformatycznego (o których była mowa podczas spotkania z Dyrektorem Departamentu Kompetencji Cyfrowych). Przewodnicząca Rady przypomniała więc członkom o konieczności przygotowania stanowiska w tej sprawie – poprosiła również o przesyłanie uwag w tej kwestii, by mógł powstać z tego oficjalny dokument Rady.

Kolejne posiedzenie Rady planowane jest na 19 czerwca 2017 r. – dokładna informacja zostanie przekazana przez Sekretarza Rady.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht – Przewodniczący
2. Michał Adamczyk
3. Dominik Batorski
4. Karol Dobrzeński
5. Alicja Grawon-Jaksik
6. Krzysztof Goczyła
7. Łukasz Jachowicz
8. Paweł Litwiński
9. Grzegorz Mazurek
10. Dariusz Milka
11. Tomasz Muda
12. Jerzy Nawrocki

13. Justyna Skorupska
14. Maciej Sobolewski

Zaproszeni goście:

15. Grzegorz Zajączkowski - Doradca w Gabinetnie Politycznym MC
16. Robert Król - Dyrektor Departamentu Kompetencji Cyfrowych MC

Sekretariat Rady:

17. Justyna Grzegorek (MC)
18. Katarzyna Stopińska (MC)